

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การเปรียบเทียบการวิเคราะห์ตัวละครสการ์เลตต์ด้วยทฤษฎีจิตวิทยาที่ต่างกัน ทำให้พบว่าเมื่อนำทฤษฎีที่ต่างกันมาวิเคราะห์อุปนิสัย พฤติกรรม รวมทั้งสาเหตุและแรงจูงใจในการกระทำของตัวละคร ทำให้ได้คำตอบจากการวิเคราะห์ที่ต่างกัน กล่าวคือ เมื่อวิเคราะห์ตัวละครสการ์เลตต์ด้วยทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ فروยด์ พบว่าพฤติกรรมของเธอถูกควบคุมด้วยพลังของ Id และสัญชาตญาณมุ่งเป็น การทำงานของ Ego เลือกที่จะสนองความต้องการของ Id ที่มุ่งแต่หาความสุขใส่ตัว มากกว่าที่จะสนองความต้องการของ Superego อันได้แก่ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ขนบธรรมเนียม ของสังคม หรือคำสั่งสอนของมารดาที่เคยได้รับการอบรมมา เมื่อ Superego จะเข้ามามีบทบาทกำหนดให้ Ego เกิดความรู้สึกกังวลด้านศีลธรรม Ego กลับเลือกที่จะใช้กลวิธานในการป้องกันตัวเองด้วยการเก็บกดความรู้สึกกังวลนั้นลงไปในจิตไร้สำนึก ปรากฏการณ์นี้จะเกิดขึ้นแทบทุกครั้งเมื่อตัวละครมีความกังวล ซึ่งทำให้สการ์เลตต์ขาดความสามารถในการวิเคราะห์และแยกแยะความดีความเลว เพราะเธอไม่เคยอดทนที่จะอยู่ในสภาวะขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความขัดแย้งระหว่างความต้องการตามสัญชาตญาณที่จะสร้างความสุขความเพลิดเพลินให้เธอ กับความถูกต้องดีงามตามศีลธรรมที่จะทำให้เธอต้องตกอยู่ในความลำบาก ดังนั้น สการ์เลตต์ในมุมมองแบบของ فروยด์ จึงเป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักโตเป็นผู้ใหญ่ และปราศจากศีลธรรมจรรยา ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ที่สามารถตีแผ่ให้เห็นถึงจิตใจทั้งด้านดีและด้านร้ายของมนุษย์ ความเป็นมนุษย์ ที่มีความรักโลกโกรธหลง อันเป็นสิ่งสามัญที่เกิดขึ้นกับมนุษย์แทบจะทุกคน อาจกล่าวได้ว่า เมื่อวิเคราะห์ด้วยแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ فروยด์ ผลของการตีความพฤติกรรมและบุคลิกภาพของตัวละคร จะมีความสมจริง ใกล้เคียงมนุษย์ตามที่จริงอย่างมาก

เมื่อวิเคราะห์สการ์เลตต์ด้วยทฤษฎีจิตวิทยาวิเคราะห์ โดยเฉพาะเมื่อมองแรงจูงใจในการกระทำในแง่ของหลักแบบฉบับ ซึ่งตามทฤษฎีได้กล่าวไว้ว่าเป็นสิ่งที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน การต่อสู้เพื่อรักษาทวารของสการ์เลตต์สามารถอธิบายด้วยแนวคิดหลักแบบฉบับของจิตไร้สำนึกร่วมและอิทธิพลแห่งพันธกรรม ในจิตไร้สำนึกของเธอมีความรักในผืนแผ่นดินอยู่อย่างรุนแรงมากซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจในแรงจูงใจในพฤติกรรมของสการ์เลตต์ที่ดิ้นรนทุกวิถีทางเพื่อรักษากรรมสิทธิ์ในบ้านไร่อันเป็นสถานที่เกิดของเธอไว้ นอกจากนี้การวิเคราะห์ด้วยหลักแบบฉบับยังทำให้มองเห็นแก่นเรื่องได้ พฤติกรรมของตัวละครสการ์เลตต์สะท้อนแก่นเรื่องความเป็นนักสู้หรือวีรสตรีที่สามารถฝ่าฟันอุปสรรคความยากลำบากจากสงครามอย่างเข้มแข็ง ดังนั้น ภาพของสการ์เลตต์จึง

ต่างจากการมองผ่านทางทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ ภาพของตัวละครจะห่างความเป็นจริงไปในระดับหนึ่งในแง่ที่ว่า ตัวละครกลายเป็นบุคคลในตำนาน หรือบุคคลในอุดมคติ

การวิเคราะห์สการ์เลตต์ด้วยทฤษฎีจิตวิทยาตามนุษยนิยมของมาลโลว์ทำให้ผู้อ่านทั้งเข้าใจและเกิดความเห็นใจในตัวละคร สการ์เลตต์มีพฤติกรรมที่เป็นไปตามสภาพแวดล้อมและลำดับขั้นของความต้องการ 5 ขั้น เมื่อสงครามทำให้สภาพแวดล้อมและสภาพชีวิตของสการ์เลตต์เปลี่ยนไป จากชีวิตที่มีกินมีใช้ กินอิมมอนด์ มีบ้านและพ่อแม่ที่คอยคุ้มครองให้ความปลอดภัย และกำลังอยู่ในวัยของความรัก อันเป็นความต้องการขั้นที่ 1 ถึง 3 ตามลำดับ สงครามได้ทำลายสภาพแวดล้อมเดิมและทำให้สการ์เลตต์ตกมาอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ที่ต้องเริ่มต้นจากความต้องการขั้นที่ 1 เพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดทางด้านกายภาพ ดังนั้น สการ์เลตต์จึงต้องทำทุกอย่างเพื่อให้มีกิน และป้องกันตัวเองไม่ให้กลับไปอยู่ในสภาพอันยากไร้อีก เหตุการณ์ในช่วงที่เธอลำบากและยากไร้นั้นมีผลกระทบต่อเธออย่างรุนแรงและฝังอยู่ในใจ จะเห็นได้จากการที่เธอยังคงนอนหลับและฝันร้ายถึงช่วงเวลาที่ยากลำบาก เพราะฉะนั้น แรงจูงใจของสการ์เลตต์จึงยังคงวนเวียนอยู่กับความต้องการให้มีกิน ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ซึ่งแสดงออกมาในความพยายามที่จะรักษาอาหารไม่ให้ถูกขายนทอดตลาด การสูญเสียอาหารก็เท่ากับเธอสูญเสียที่อยู่อาศัยซึ่งให้ความรู้สึกปลอดภัย และจะมีผลทำให้เธอไม่สามารถสนองความต้องการในขั้นแรกได้ไม่ว่าจะเป็นการกิน การอยู่ การนอน ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ด้วยเหตุนี้พฤติกรรมของสการ์เลตต์ที่มีแรงจูงใจไปตามความต้องการลำดับในขั้นต่างๆทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจและเห็นใจตัวละครว่าและมองได้ว่า หากมิใช่เพราะสภาพแวดล้อมบีบบังคับ การดิ้นรนต่อสู้หรือความหวาดกลัวต่อการไม่มีกินของสการ์เลตต์ก็จะเป็นไม่รุนแรง จนทำให้เธอต้องสร้างพฤติกรรมที่ถูกคนรอบข้างตำหนิได้เช่น เช่น แย่งคูรักรของน้องสาวด้วยความที่ต้องการจะรักษาบ้านเอาไว้ เป็นต้น

เมื่อวิเคราะห์บุคลิกลักษณะตัวละครสการ์เลตต์ รวมทั้งเหตุการณ์ต่างๆในนวนิยายและนำมาเปรียบเทียบกับชีวประวัติของมาร์กาเรต มิตเชลล์ พบว่า ผู้ประพันธ์ได้นำประสบการณ์ในชีวิตของตนไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวของบรรพบุรุษที่ได้รับฟังมาแต่วัยเยาว์ สัมพันธภาพระหว่างเธอกับมารดา มาถ่ายทอดลงในนวนิยาย อย่างไม่ก็ตาม รูปแบบการเล่าเรื่องด้วยบุรุษที่สาม ทำให้ไม่สามารถชี้ชัดลงไปได้ว่าตัวละครสการ์เลตต์และผู้ประพันธ์เป็นบุคคลเดียวกัน แต่อาจวิเคราะห์ได้ว่าประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ประพันธ์เป็นแรงผลักดันในการสร้างนวนิยายขึ้นมาและสร้างความสัมพันธ์แนวนานระหว่างผู้แต่งกับตัวละคร

นอกจากนี้ จากการศึกษาอัตชีวประวัติของมาร์กาเรต มิตเชลล์เปรียบเทียบกับสการ์เลตต์ และเหตุการณ์ใน *วิมานลอย* ทำให้พบว่าการสร้างสรรค์งานประพันธ์ เป็นการสร้างความสมหวัง (Wish fulfillment) ให้กับผู้เขียนในระดับหนึ่งตามทฤษฎีฟรอยด์

การศึกษาวิเคราะห์ตัวละครโดยใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาซึ่งเป็นที่ยอมรับในฐานะศาสตร์สากลแขนงหนึ่งสามารถขยายมุมมองที่จะมีต่อตัวละคร อีกทั้งยังให้คำตอบเกี่ยวกับสาเหตุหรือแรงจูงใจของการกระทำหรือพฤติกรรมของตัวละคร ดังนั้น เมื่อมีตัวละครอื่นที่มีความหลากหลายในพฤติกรรมหรือมีพฤติกรรมซึ่งยังเป็นที่ยกเถียงกันอยู่ในประเด็นต่างๆ การศึกษาเปรียบเทียบกับทฤษฎีทางจิตวิทยาอาจจะเป็นแนวทางหนึ่งในการแสวงหาคำตอบที่ชัดเจนได้ หรือแม้กระทั่งการวิเคราะห์ตัวละครสการ์เลตต์ด้วยทฤษฎีจิตวิทยาอื่นๆ ก็จะทำให้ภาพของสการ์เลตต์ได้หลากหลาย ซึ่งจะสะท้อนกลับไปทบทวนนิยายว่าด้วยวรรณกรรมที่ตีพิมพ์นั้น สามารถนำมาอ่านและวิเคราะห์ได้ในแง่มุมต่างๆกัน ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งนำมาใช้อธิบายความเป็นวรรณกรรม"อมตะ"ของนวนิยายเรื่อง *วิมานลอย* ที่ครองใจผู้อ่านจำนวนมากอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน